

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS: TARCSAFALVI ALBERT

TARTALOM:

Imádság. <i>Boros Gy.</i>	49
Dolgozzunk! <i>Miklós Ernő</i>	50
Régi dolgok. <i>Kelemen Lajos.</i>	51
A mi sirjaink. <i>Miklós Ernő</i>	53
Karcsi öcsémhez. <i>Dr. Kiss Ernő</i>	54
A mi katonáink	55
Irodalom	54
Toroczko „Aranykönyv“-éből	59
Egyházi és iskolai mozgalmak:	60
József napja. — Fekete Gábor. —	
Új alapítványok. — A vasárnap	
délutáni istentiszteletek. — Egy	
szegény leány sorsa. — A falusi	

kis leány. — Létay Balázs emléke.	
— Péterffi Áron † — Napközi	
otthonok. — Március 15. — Sir-	
nak a harangok. — Érettségis ka-	
tonák. — Érettségis tanfolyamunk.	
— A mi katonáink. — Március 15.	
— A tábori postaszámok. — A	
hősök emléke. — Volhyniában.	
— Mit szól a békéhez? — Min-	
den katonánk. — A papi pálya.	
Árkosi Tamás — Halálozás. —	
Új örökös alapítóink. — Szerk.	
izenetek. — Nyugtázás.	

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal
Migen kedves állandó ajándék az imakönyv.
SZIVEMET HOZZÁD EMELEM, második bővített kiadás,
 írta dr. **Boros György**. E női imakönyvet a sajtó melleg
 szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbség nélkül megked-
 velte. **Bőrkötés** arányszéllal (barna, sötétkék) 10 korona. **Fehér**
csont, selyem- és bársony kötés többféle színben, kiválóan jó
 papíron 14 K. **Megrendelhető a szerkesztőnél.**

A D. F. E. örökös alapítói.

100—100 koronával.

1. Dr. Brassai Sámuel 400 K.
2. Báró Petrichevich Horváth Kálmán 700 K.
3. Hajós János 220 K.
4. Fekete Gábor Kolozsvár.
5. Dr. Bedő Albert Budapest.
6. Könyves Kálmán Rt. Bpest.
7. Székely László Torda.
8. Ürmössy Jenő Kolozsvár.
9. Csegezy Mihályné Albert Ilka Torda.
10. Raffay András Abrudbánya.
11. Dr. Boros György Kolozsvár.
12. Toroczkói egyházközség.
13. Ferencz József püspök.
14. Koronabank Rt. 60 K.
15. Benke Elek adótárnok Sz.-keresztúr.
16. K. Nagy Béla Kraszna.
17. Farkas Józsefné emléke.
18. Boér Gergely Kolozsvár.
19. Raffay Zsigmond Verespatak.
20. Imreh József Verespatak.
21. Borbély Sándor igazgató Vác.
22. Dr. Székely Ferenc Budapest.
23. Boncza Miklós Bpest 160 K.
24. Dr. Kóváry László 120 K.
25. Nagyiklódi Tischler Mór Kolozsvár.
26. Mikó Dezső Abrudbánya
27. Thoroczkay Vencel. Guraszáda.
28. Kovács József Hmvásárhely.
29. Kovács Józsefné Hmvásárhely.
30. Ajtay Jánosné H.-almás.
31. Sipos József m. kir. adótárnok.
32. Merész Gyula festő Kolozsvár.
33. Nagy Balázs Torda.
34. Dr. Balogh György Torda.
35. Pap László Székelyudvarhely.
36. Székely Miklós Torda.
37. Kisgyörgy Sándor Vargyas
38. Botár János Budapest.
39. Magyar Leszám. és Pénzváltó Bank.
40. Id. báró Daniel Gábor főgondnok.
41. Dr. Nagy Károlyné Abrudbánya.
42. özv. Pálty Jánosné Csegez.
43. Csegezi Taar Balázs emléke.
44. Csegezi Taar Balászné sz. aranyos-rákosi Biró Polixéna emlékére.
45. Balogh József máv. főellenőr Kol.
46. özv. Simon Ferencné Kolozsvár.
47. Pálfi Márton tanár.
48. Reitter Aladár Kolozsvár.
49. Péter Sándor és neje Bitai Mária.
50. Arkossy Lajos Kolozsvár.
51. Dr. Ferencz József Kolozsvár.
52. Székely János mérnök Kolozsvár.
53. Ótordai Weress Sándor Kolozsvár.
54. Szentkirályi Ferenc Sz.-keresztúr.
55. Csegezy Mihály gondnok, Torda.
56. Ballok Károly Kolozsvár.
57. Pákey Lajos Kolozsvár.
58. Dr. Kozma Endre közjegyző.
59. Dr. Pálffy József ügyvéd Kolozsv.
60. Gyulav Arpád, kir. tan. Kolozsvár.
61. Lipkay Arturné Gál Ilona Bpest.
62. Dr. Hintz Györgyné Kolozsvár.
63. Dr. Ferenczy Géza Nagyajta.
64. Székely László Ferencz József püspök 80 éves jubileumi emléke 200 K
65. Báró dr. Daniel Gábor.
66. Báró Daniel Lajos Vargyas.
67. Péterffy Zsigmond „Ferencz József püspök jubileumi emlékére.”
68. Vég Jánosné Mezőtúth.
69. Kolozsvári egyházközség.
70. Tibáld József lelkész emléke.
71. Özv. Tibáld Józsefné S.-sztyörgy.
72. Józán Miklós esperes Budapest.
73. Abrudb. Nagy Elemér Szentkereszt.
74. Joó Elek és-neje Siménfalva.
75. Dr. Erdődi Endre orvos.
76. Vári Albertné Kolozsvár.
77. Özv. Szentpéteri Gáborné Kolozsvár.
78. Arkossy Béla Selmeczbánya.
79. Dr. Szathmáry Pál „Szülőim emlékére” hadiárvak javára 200 K.
80. Dr. Várady Aurél Kolozsvár.
81. Bartha János torockói presbiter.
82. Kovács Imre lelkész és neje Bágyon.
83. Varga Dénes főgymn. tanár Torda.
84. Fekete Ferenc takt. igazgató Torda.
85. Sófalvi Sándor főpénztáros Torda.
86. Kún Sándor (Kolozs) 102. táb. posta.
87. Egy unitárius lelkész, ki magát megnevezni nem akarja.
88. Fazakas Lajos esperes dr. Boros Györgyné tiszteletére.
89. Csongvay Lajos köri gondnok.
90. Létay Balázs emlékalapítvány 57 K.
91. Matskásy Lajosné Farkas Juliska.
92. Dr. Várady Aurél Kolozsvár.
93. Dr. Binder Emilné sz. Fazakas Jolán.
94. Dimény Sándorné Imets Lidia emléke.
95. Pál Ferencné Imets Róza.
96. Pál Ferenc esp. lelkész Oklánd.
97. Dr. Á. Kiss Ernő hadnagy.
98. Ifj. Sári József hősi halála emléke.
99. Kövendi Nagy Miklós és neje.
100. Dr. Gspann Károly orvos Apahida.
101. Ferencz Józsefné alelnök Kolozsv.
102. Dr. Arkossy Gyuláné Kolozsvár.
103. Néhai Gál Dénes eml. Nváradsz.
104. Enlaki Sala Sámuel emléke.
105. M. Májai Ervin emléke
106. Tóth György és neje Bölön.

Akinek valakije a háboruban van, rendelje meg az Unitárius Közlönyt. Értékes emléke a nagy háborúnak.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

AVALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY.

FŐMUNKATÁRS:

TARCSAFALVI ALBERT

Előfizetési ára : 3 korona. Egy szám ára : 30 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 koronát, a lapért 1 koronát, összesen 3 koronát fizetnek. Örökös alapítói díj 100 K. Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.

Imádság *

Hová mennénk a mi aggódó lelkünkkel, szívünk bátorságát hol szerezzük vissza, ha nem az erős kőszálnál, a mi mindenható Istenünkénél. Tenálad jó atyánk szeretetnek és békességnek örökké buzó forrása. Te szívet alkotál s bele érzelmeket, szeretni lángolón hazát és nemzetet, s íme a te bölcs intézkedésed, vagy a gonoszság elleni védekezés elszólította közülünk az erőseket, hogy vért s éltet áldozzanak honunk határain. Mi, kiket a baj, bánat és a szünetlen aggodalom gyötör, gyászfátyolt borítunk szívünkre, mert most már igazán megtudjuk érteni Jézust, a ki együtt sirt a sirókkal, holott tudta, hogy az ő életét fenyegeti a leghalálosabb veszedelem.

Megértjük most a bánkódó Máriákat, akik keresték a vigasztalót s olajas korsójuk utolsó csepp jó illatát is ráhintették volna, mert érezték, hogy a jöttévesben rejlik a legáldóbb vigasztalás.

Mi keblünk érzelmeinek hálát rebegését, hódoló szívünknek minden dobbanását szeretnők neked égi atyánknak áldozni, hogy erőt nyerjünk a tűrésre, a tovább küzdésre, a kitartásra és a megnyugvásra. Mi azt óhajtanók, hogy ne legyen egyis közöttünk, a ki ne szolgálna örömmel és bizodalommal, hogy az isteni akarat érvényesüljön azokon a harctereken, a melyeket mi járunk itt az élet utain. Mert csatatérré változott immár minden csöndes hajlék, mert fegyvert hordoz kezében nemcsak a férfi, hanem a nő is, nemcsak az erős ifjú, hanem a gyöngye leány is. Mert együtt harcolunk az életért, a megélhetésért, a kitartásért és a győzelemért.

Azért gyültünk össze e hajlékba, melynek levegőjét a hazáért vérező vitézek sóhaja tölti be, hogy itt az életért küzdők között

* Kolozsvárt, az első vasárnap délután a díszteremben 1917. márc. 11. Imondotta dr. Boros György.

tanuljuk meg a mai idő kegyetlen nagy leckéjét, hogy a csüggedést előző erőt megszerezzük, a test gyöngeségét fölváltjuk a lélek erejével, az egyek félelmét a sokaság bátorságával, a hitetlenek kételkedését, a bízók hitével.

Új tavasz közel, új reménység napsugarai olvasztják föl a dermedt té: burkolatát, most már minden Máriának a jobb részt kell választani, minden kételkedő Péternek meg kell bánnia bűnét, minden áruló Judásnak el kell vennie büntetését, s minden igaz Jézusnak el kell nyernie a dicsőség koszoruját, mert te jó Atyánk úgy akarsz s mindenben legyen meg a te akaratod

Miatyánk stb.

Dolgozzunk!

Már harminckét hónaposnak mondjuk a háborút. Ha részletenként kezdjük emlegetni tapasztalatainkat, izgalmas óráinkat; ha siratni kezdjük azokat, akiket talán többé soha sem látunk; ha minden bajt, bánatot és aggodalmat magunk elébe képzelünk, akkor sem panaszkodunk. Pedig mennyi ravasz ellenség tátotta fogcsikorgatással ránk falánk száját! Hogy dúlták fel szegény falvainkat, édes otthonunkat! Hogy kinozták felebarátainkat. És még sem panaszkodunk.

Mi, akik itt vagyunk a lövészárk szenvedéseinek útján, a halál könyörtelen műhelyéhez közel, hol egymás sebeit, egymás lelki bajait, a kölcsönös ragaszkodás, a legtökéletesebb szeretet gyógyítja, mindannyian lelkünk minden erejéből arra törekszünk, hogy szívünket megacélozva, panasz nélkül viseljük el a kötelességteljesítéssel járó mérhetetlen szenvedéseket. Nem jut eszünkbe semmi fájdalom, nem vesszük észre a magunk nyomorát, nem mérlegeljük bajainkat, mert minden szabad pillanat, minden pihenő óra az otthoniakhoz való édes, aggodalmas gondolatban telik el. Nyugodtak vagyunk, ha boldogoknak tudjuk szeretteinket, — a Mieinket.

Minket a lövészárk harminckét hónapos szenvedése, talán nemesebb szívvel, jobb lélekkel, szeretettel áldott meg. És ha ide, szomorú hír jön, ha itt szomorú hirt kapunk, a fájdalom hatványozottabban fáj, mert nem lehetünk ott, nem lehetünk személyesen jelen szeretetteinkkel, akiket csapás, bű, bánat ért. Talán könnyebb, talán elviselhetőbb lenne az a szenvedés mindnyájunkra, ha otthon is volna valaki, aki a szenvedésre vigaszt nyújthatna.

Mennyi özvegy, mennyi árva, mennyi aggódó, mennyi üres hajlék minden kis utcában. Vegyük fel, fogjuk meg, mindannyian odaadóbban, egyformán a kötelességteljesítés, a jóindulat, a becsületesség fegyverét. Haladjunk igazságos úton, egy lélekkel, egy

szívvei, egyforma szeretettel. Látszódjék minden fegyvernek az eredményes működése. Mert csak így kaphatunk, így nyerhetünk elveszített mindennemű javaink helyett egy szebb, jobb, nagyobb, dicsőbb, boldogabb jövőt. Vezéreljen és tápláljon az a tudat, hogy van egy igazságos bíró, aki érdeme szerint fizet meg mindenkinek. Minden óránknak szakítsuk le virágát. Dolgozzunk!

Miklós Ernő, tiszthelyettes.

Régi dolgok.

Hitvesi hűtlenség a háború idején.

Sokan várják haza fogságba jutott fiúkat, férjüket, jegyesüket. A hűség, reménykedés, a becsületesség és kitartás sok csendes hősnője él, tűr szenved és remél közöttünk.

Tisztelet és hódolat nekik! Nevüket ritkán jegyzi föl a krónikás; hanem tiszta homlokukat és szeplőtlen életüket a néma, de szent megbecsülés koszorúja övezi s tisztaságuk erkölcsi kincs-alapja a jövőnek.

Vannak aztán más nők is. Bár ne volnának . . . Néha könnyelműség, terhelttség, néha romlottság veti rájuk árnyékát s ott marad rajtuk örökre, mint a rozsdafolt a ruhán. A tisztelet és megbecsülés elkerüli őket. A jók közé csak tolakodva jutnak és kellemetlenné teszik jelenlétükkel azok életét. Riasztó példák arra, hogy milyenek nem kell lenni.

A múlt és jelen bővön nyujt mind a két fajmintából. Nem nehéz megítélni, hogy melyik az értékes, melyik a kerülni való; melyik útmutatója és melyik madárijesztője az erkölcsös élet mezejének.

Az unitárius egyház történetében, ezen a téren is találunk nagy, önfeláldozó női jellemeket.

Van-e a hűségnek szebb és nemesebb példája az unitárius *Kemény Katánál*? Ő, a Kemény János fejedelem unokahuga, majd egy évtizedig várt rendületlenül II. Rákóczy György szerencsétlen lengyelországi hadviselése után a lengyel királyi udvarban kezesül maradt Gyerőffy Györgyre.

Az a háború is ezeket vetett sulyos próbára. A történelem följegyezte, hogy 1658-ban a lengyel hadjárat után a szamosújvári országgyűlést a gyászoló anyák, hitvesek és jegyesek sirása nyitotta meg, akik elveszett vagy fogságba jutott kedveseiket mentek számon kérni a nagyravágyó fejedelemtől.

És bár száz meg száz unitárius férfi volt oda időnként rabságba vagy bujdosni: az 1589-től reánk maradt főpapi széki jegyzőkönyvek az önálló erdélyi fejedelemség végéig, száz év alatt mindössze két olyan esetről tesznek említést, hol a nő ura távollétében hűségében megingott, vagy magáról egészen megfeledkezett.

Egyik eset 1605 táján történt.

Akkor 1599-től országunkat öt esztendeig minden évben új meg új csapás sújtotta. Báthory Zsigmond és Endre, Mihály vajda, Basta és Székely Mózes küzdelmei és váltakozó uralma sokszor sok jó hazafinak tette koczára az életét. Sokan menekülni voltak kénytelenek, hogy az ellenpárt felülkerekedésével szabadságukat és életüket megmentseék. Ilyen sorsa volt *Korodi* Istvánnak is. Úgy látszik, hogy az erdélyi törökpárhoz tartozott, amelynek híveit Mihály vajda és Basta versenyezve üldözték s mint unitárius talán 1602-ben, Székely Mózessel menekülhetett ki az országból. Valószínűleg a Bocskai István fölkelésével térhetett haza, mert panaszával csak 1605 augusztus 2-án jelent meg a főpapi szék előtt. Szomorú sors sir ki abból az alig pár soros följegyzésből, mely panaszát megőrizte.

Elmondja, hogy feje oltalmára kellett több vitélő emberrel Törökországba bujdosnia s mikor onnan haza került, a felesége Foit Margit elfutott tőle. Azt sem tudta, hogy miért. A bujdosás a férjet leszegényítette s annyi módja sem maradt, hogy pörbe hívja hűtlen feleségét. Csak tiltakozását tudta fölvetetni arról, hogy mi-helyt elég ereje lesz, a főpapi szék elé idézi feleségét, számon kérni tőle, hogy miért nem akar hozzá visszatérni.

Lehet, hogy a kérdésre a halál adott választ, mert a szegény, szerencsétlen Korodi István pöréről jegyzőkönyveink többé semmit sem mondanak.

*

A másik eset, mely a hitvesi hűség oltalmában egyházunk szigorú erkölcsi fölfogásáról nagyon tanulságos példát nyújt, 1659-ben, éppen a II. Rákóczy György lengyelországi hadjárata következtében történt.

Újlaki *Szabó István* *Kidéből*. Dobokamegyéből, 1659 december 17-én keserves panaszszal állott a kolozsvári unitárius főpapi szék elé.

Az ország népével neki is el kellett menni a lengyelországi háborúba s ott ő is a tatárok sanyarú fogságába esve, majd három évig hol tatár, hol török rabságban élt. Végre *Filippi* városából (valószínűleg a bolgárországi Filippopolis) megszabadulva, sok nyomorúság közt haza vergődött, de itt új csapás várt reá: feldulva találta családi boldogságát.

A papiszék kihallgatta a feleségét is és ekkor kiderült, hogy az asszonyt egy kidei legény esküvel és sok ígérettel csábitotta el. Azt hitte, hogy ura már úgy sem kerül haza soha és elbotlott.

A főpapiszék hosszasan tanácskozott a hiszékeny és gyenge akaratú asszony ügyében, de végre is kimondta, hogy az asszonynak „az ő urához való hűségét mind halálig meg kellett volna tartani. Azt itélé azért a szent szék, hogy nem érdemli meg

nevezett Szabó Judit, hogy Újlaki Szabó Istvánnak felesége legyen.“ Ezért a férjét tőle elválasztotta, felszabadította új házasságra, nejét pedig paráznának nyilvánította.

Az egyház ezzel végzett.

Kérdés aztán, hogy a pörnek nem volt-e a világi bíróság előtt folytatása, mert az erdélyi törvények akkor a parázna asszonyt fej- és jószágvesztéssel, a nőtlen legényt pedig megvesszőzéssel büntették. (Appr. Const. P. III. Tit. 47. Art. XXI.) Erre már Doboka megye egykorú jegyzőkönyvei tudnának felelni.

*

A mult elítélte azokat, akik élettársuk távollétében és azok szenvedései alatt hűségükről és esküjükről megfeledkeztek. Kétségtelen, hogy erre reá is szolgáltak. A jelen sem ítélhet enyhébben róluk; de azokról sem, akik ma esnek hasonló hibába, mert fejlettebb művelődés korában fejlődni kell az erkölcsi életnek is. Enyhébb és könnyelműbb megítéléssel is találkozunk ugyan lazább erkölcsű embertársaink közt; de ez csak szomorú kórtűnet, amely mindig reavall emberére s ellenkezik a tökéletesedés nemes keresztény célgondolatával. Sajnálatos sülyedés jele, melyet távol kell tartanunk egyházunktól és magunktól.

Kelemen Lajos.

A mi sirjaink.

Csendes szép székely otthonunkat is érte a vihar. Mint őszi terményünket a váratlan fagy.

Élsétálunk hérceinken, völgyeinken. Rátalálunk vitéz, alvó hőseinkre.

Talán megérdemli a vándor lakocská, hogy pár percre megállásra szólítson. Talán megérdemli, hogy egy maroknyi földdel felujítsuk, megjavítsuk örökölt otthonának födelét.

Ne engedjük vad állatok martalékának. Ne engedjük a megsemmisítésnek. Ne vonjuk, ne engedjük megfosztani Tőlük ezt a kevés örökséget. Tüntessük ki a hősök keresztjével, sírfájával. Ápoljuk, gondozzuk, tartsuk emlékünkbén. Halmozzuk el virágokkal s időnkint meglátogatva, öntözzük meg könnyeinkkel.

Ha eljön az a szép, az a boldog, az a dicső béke, mennyi árva, mennyi özvegy, szülő, rokon, aggódó indul vándorútra, hogy kikiki az övét meglássa.

Mennyi kis ajtó lesz nyitva, tárva,

Mindenki csak az övét várja.

Békeászlók, amikor lobognak, lengnek, hívnak.

Sajnos, — de sok helyen sírnak.

Miklós Ernő.

Karcsi öcsémhez.

Karcsi öcsém! Figyelj!

Ahogy itt állok, küzdök, várok:
Ahogy a múltba vissza látok,
Itt a viharban, szélben, vészben,
Hol sokszor kín, bán, sír az élet,
Százvezrek csak halálban élnek,
Milliók halállal szembe néznek . . .
. . . Annyiszor láttak! . . .

Amint úgy nézek messze, messze,
Pusztuló székely völgyre, bércre;
Amint úgy mentek ezren, ezren,
Keresve, kérdeve: meddig, merre;
Szorongó szívvel, könnyel, búval
S mögötted immár ágyuk zúgnak . . .
. . . Annyiszor láttak! . . .

Amikor mentél sírva, félve,
— Hiszen mesélted sokszor, szépen —
Kis kezéd fogták nénik, bácsik,
S kis fejed törted — mondád — váltig:
Sohase láttak s mégis, mégis:
„Kis fiam édes!“ mondták végig . . .
Ugy-e, hogy jó volt?!

Ugy-e hogy jó volt sokszor, mindig?
„Kis fiam, édes!“ voltál mindig . . .
És hogyha megnősz, majdan, messze,
„Kis fiam, édes!“ — gondolj erre.
S örömben, bánban, jóban, vészben
Szeresd az embert szívben, észben!
Szeresd az embert!

Fruntea, 1917 március 4.

Dr. Kiss Ernő (árkosi).

IRODALOM.

Megjelent: 1. Dr. Kiss Elek: „Az értelmi és erkölcsi nevelés“ című könyve. Ismertetését egyik jövő számban közöljük. —
2. A „**Méhészeti Útmutató**“, az Erdélyrészi Méhész Egyesület nap-tár-évkönyve, Merész Gyula jó nevű festőművésznők címrajzával. A könyv 152 nyomtatott oldalán foglalkozik a méhészet gyakorlati

és elméleti kérdéscivel és havi tanácsaival. Nélkülözhetetlen segítsége minden méhésznek. *Ára 1 K 50 fill.*; megrendelhető a díj előzetes beküldése mellett a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségénél, Kolozsvár, Pap-utca 6 sz.

A MI KATONÁINK

TUDÓSÍTÁSOK A NAGY VILÁGHÁBORÚ RÉSZTVEVŐIRŐL

Lokodi dr. Sándor Balázs főtörzsorvosnak az ellenség előtt tanusított kítünő és önfeláldozó szolgálataiért a király elismerését adták tudtára.

697. **Gelei Kálmán** 2. gyalogezredbeli hadnagy, aki 1916 október 10-én olasz fogságba esett, Napoli egyik külvárosából írt, egyik ottani tiszti fogolytáborból Kolozsvárra.

1012. **Gál Ernő** egy éves önkéntes szakaszvezető az 51. cs. és kir. gyalogezredben. Dr. Gál Kelemen kolozsvári kollégiumi igazgatónk fia, főgimnáziumunk egyik kítünő volt növendéke. A József-műegyetemről mint II. éves hallgató 1916 január hó 12-én vonult be Prágába s ugyanott járta végig az önkéntes iskolát. 1916 szeptember elején vitték ki Pruzanya, Oroszlengyelországba s itt végezte a tiszti továbbképző tanfolyamot. A folyó év március 1-e óta az orosz fronton van.

1013—14. **Marosi Gyula** ravai és **Varga János** bözödi 82. gyalogezredbeli hitrokonaink a folyó év februárius 13-án mentek ki először a frontra.

1007. **Miklós Ernő** tiszthelyettes (82. gy. ezr.), kiről előző számunkban emlékeztünk meg, az ojtózi őszi véres harcokban tanusított hősiek magatartásáért a f. év januáriusában előbbi kiténtetéseihöz megkapta az *1. oszt. ezüst vitéségi érmet is*. Jelenleg a fronton szerzett betegségével egyik aradi kórházban gyógyul.

147. **Lőrinczy Dénes**, 745. **Fazakas Lajos**, 748. **Szilágyi Dénes**, 749. **Szász Mihály** és **dr. Zsakó Gyula** hadnagyokká léptek elő. Az első az erdélyi fronton van, az utóbbiak Galiciában harcolnak.

1015. **Lőrincz Mihály** (Korond) a 82. gy. ezred vitéze. 1915 május 15-én vonult be s 1915 június 25-én ment először a frontra. A harmadik isonzói csatában a Doberdón, St. Martinál, 1915 nov. 5-én megsebesült. Felgyógyulva 1916 januáriusában ment ki másodsor az orosz frontra. Atélte a június 4-i volhyniai áttörést és az azt követő harcokat s július 6-án jött

vissza, másodszer megsebesülve. Harmadszor az oláh fronton volt 1916 augusztus 17-től szeptember 18 ig. Ez év februárius 13-án — most már negyedszer — újra a frontra ment. Az olasz fronton 4, az oroszon 7, az oláhon 1 hónapot töltött. (L. D.)

1016—20. **A Tövisi testvérek:** **András**, szamosfalvi lakós, 45 éves malommester. 3 gyermeke van. Tizedes a 21. h. gyalogezredben. Az orosz harctéren küzdött 1914-től. 1916-ban megsebesült. Azóta gyógykezelés alatt van. **Domokos**, tordai lakós, 37 éves pénztárkezelő, nő, gyermeke nincs. Szakaszevezető a 82. gyalogezredben. 1914-ben az orosz harcterre ment s 1915 decz. 25-től nem adott életjelt magáról. **József és Sándor**, petrozsényi lakosok, bányai alkalmazottak, az előbbi 28, utóbbi 24 éves. Az oláh betörésig foglalkozásuk miatt föl voltak mentve. Az oláh betöréskor a bányász-osztaggal az ellenség ellen mentek. **Sándort** oldallövés érte és Hátszegen meghalt. **Tamás**, tordai lakós, 26 éves, nő törvényszéki irodaszolga. Kiképzés alatt áll.

1021. **Kiss János**, fogarasi lakós, 26 éves, máv. kalauz. Szakaszevezető a 2. gyalogezred 11. századában. 1916-ban sorozták be — s jelenleg az olasz harctéren küzd.

1022. **Kiss István**, fogarasi lakós, 19 éves cipészsegéd. A 2. közös gyalogezredben kiképzés alatt áll.

1023—25. **A Fazakas testvérek.** Néhai Fazakas Dénes 36 évig Fiafalván volt körjegyző fia. **Dénes** állami tanító volt Bethlenszentmiklóson. 1914 óta mint népfelkelő csendőrszakaszevezető teljesít szolgálatot. **Domokos** útbiztos Székelyudvarhelyen. 1914 augusztus 2-án vonult be s részt vett a lembergi, kamionkai, delatyni, a stryi, drohobiczi stb. ütközetekben és az uzsoki védőharcokban. Volt a Czernovitz és Kirlibaba körül folyt küzdelmekben. Kiténtetése van. Egyszer schrapnellől sebesült, egyszer tifusszal volt beteg. Távollétében 1915 június havában szerető hitvese hirtelen meghalt, két kis leánykáját hagyva árván, kiket nagyanyjuk özv. Fazakas Dénesné gondoz. **Kálmán**, a polgári életben gazdatiszt Ökörítón. 1915 februárius havában vonult be. Uzsoktól Lembergig minden ütközetben bátran harcolt, míg 1915 július havában elfűnt s még nem adott életjelt magáról. Leánytestvérük, **Ilona** Budapesten a Zita-kórháznál teljesít önkéntes ápolónői szolgálatot.

Vadadi unitárius katonák.

A vadadi unitárius egyházközségből a háboru kitörése óta nyolcvanhatan vonultak hadba.

I. Hősi halált haltak:

1026. **Kövendy János** joghallgató, a 22-ik honvéd gyalogezred önkéntese, 1915 augusztus végén a szerbiai offenziva kez-

detén, aknarobbanás által. Ott nyugszik a hömpölygő Duna partján. Itthon öreg édesatyja s szerető testvérei siratják a szép reményekre jogosító fiatal embert.

1027. **Dobos Gábor** a 62. gyalogezred altiszije, még 1914 szeptember 9-én Szerbiában. Szerető szülői és testvérei gyászolják a tisztességtudó és szülőit nagyon megbecsülő fiut.

1028. **Ercsei Mózes** a 23-ik vadász-zászlóalj katonája, kit ezüst vitézségi éremmel is kitüntettek, Szerbiában.

1029. **Incze József** a 62. gyalogezred közlegénye, Szerbiában, 1914 november 11-én.

1030. **Nagy Sándor** a 62. gy.-ezred közlegénye, Galiciában.

1031. **Török Ferenc** a 22. honvédezred közlegénye, Orosz-lengyelországban, 1915 tavaszán.

1032. **Soós Sándor** a 62. gy.-ezred közlegénye, Szerbiában.

1033. **Tóth Gy. József** a 62.-ik gyalogezred közlegénye, Orosz-lengyelországban. Özvegye és hét kis árvája siratja támaszát benne.

1034. **Király Dénes** a 62.-ik gyalogezred közlegénye Szerbiában.

1035. **Tóth Ferenc** a 22. honvéd gyalogezred közlegénye, Orosz-lengyelországban.

1036. **Varga Mózes** a 62-ik gyalogezred közlegénye, 1914 novemberében, Galiciában. Összesen 11.

II. Eltűntek :

1037—40. **Dobos László** a 62. gyalogezred közlegénye, az olasz fronton. **Ercsei Albert** a 62. gyalogezred önkéntese, egyetemi hallgató, az orosz fronton, **Kis A. Sándor** az orosz fronton. **Kis E. Mihály** (62. gy. e.) az olasz fronton.

III. Orosz fogságban vannak :

1041. **Gálfi Ferenc** a vadadi unitár. egyházközség tanítója. Még a mozgósításkor bevonult ezredéhez, a híres 82-sökhöz. Galiciában minden nagyobb ütközetben részt vett. Kétszer sebesült meg, míg 1915. év tavaszán orosz fogságba került. Nejének gyakran ír. Utóbb Szibériába vitték, honnan egyik levelében betük aláhuzásával ezt írta: „Igen sokat szenvedünk.“ Isten tudja mily szomorú a sorsa. Bár miné! előbb viszontláthatnók.

1042—1053. **Daniel József** 22. honv. gyalogezred, **Ercsei József** 62. gyalogezred, **Dobos József** 62. gyalogezred, **Győrfi Sándor** 304. honv. gy. ezred, **Kis S. György** 304. honv. ezred, **Kis S. János** 304. honv. ezred, **Kis Z. Zsigmond** 62. gy. ezred, **Kovács Mózes** 304. h. gyalogezred, **Nagy Károly** 22. h. gy. e.,

Nagy I. János 62. gyalogezred, **Török Pál** 62. gy. ezred, **Kis L. Dénes** 62. gyalogezred.

IV. Orosz fronton küzdenek:

(716.) **Adorjáni Gyula** érettségít tett fiatal ember, a 62. gy. ezred zászlósa. 1916 tavaszán ment ki az orosz frontra Vilnától keletre, hol csapatával több heves orosz támadás visszaverésében vett részt.

1054--70. **Dobos Dénes** 22. h. e., **Dobos Sándor** 62. gy. ezred, **Dobos Zsigmond** 62. gy. e., **Ercsei Ferenc** 62. gy. e., **Fülöp Albert** 12. tüzérezred, **Incze János** szanitész 62. gy. e., (1060) **Hegedüs József** 62. gy. e., **Kis Z. Domokos** 9. honvéd huszárezred, **Kis A. Miklós** 52. gy. e., **Kis L. Sándor** 9. honv. huszárezred, **Kovács Lajos** 62. gy. e., (1065.) **Móné Sándor** 2. huszár e., **Magyári Mihály** 2. huszár e., **Nagy S. József** 62. gy. e., **Nagy János** 12. hidász, **Szász János** 22. h. e., **Tóth Sándor** 22. honvéd gyalogezred.

1071—93. **Török András** 62. gyalogezred, **Szász József** 9. h. huszár e., **Ercsei Mózes** 22. honv. e., **Kis Z. János** 62. e., **Lengyel János** 62. gy. e., **Kilyén Gábor** 62. gy. e., **Fodor József** 62. gy. e., **Bereczki Antal** 62. e., **Kacsó Miklós** 22. h. e., (1080.) **Gyorfí György** 62. gy. e., **Incze András** 22. h. e., **Kis Z. János** 62. gy. e., **Kis Z. György** 62. gy. e., **Nagy K. Lajos** 62. gy. e., (1085.) **László Sándor** 12. tüzér e., **Szakács Ferenc** 62. gy. e., **Szász M. István** 22. h. e., **Kis S. István** 22. h. e., **Kis S. Sándor** 22. honv. ezred, **Varga Ferenc** 22. h. ezred, **Kis P. Dénes** 22. honv. ezred, **Hegedüs János** 22. h. ezred, **Kacsó János** 22. honvéd gyalogezred.

V. Olasz fronton küzdenek:

1094—96. **Kis Elek** 22. honv. e., **Varga Zsigmond** 12-ik tüzérezred, **Hegedüs Lázár** 62. gy. e.

VI. Román fronton küzdenek:

1097—1102. **Kis A. Antal** 62. gy. e., **Kis Z. Sándor** 12. tüzér e., **Varga József** 62. gy. e., **Gyorfí János** 62. gy. e., **Kis A. Ferenc** 62. gy. e., **Adorjáni Géza** 22. h. e.

VII. Helyőrségi szolgálatban vannak:

1103—1106. **Kis P. Dániel** 62. gy. e., **Kis S. Sándor** 62. gy. e., **Nagy Gyula** 62. gy. e. Balmazújvároson. — **Kis Sámuel** Egerben.

VIII. Tiszti tanfolyamon:

1107. **Adorjáni Ferenc** joghallgató, a 62. gyalogezred önkéntese, Gyula testvérbátyja, Kolozsvárt.

Sebesülve voltak:

(1041.) **Gálfi Ferenc** tanító, (1043) **Ercsei József**, (1064.), **Kovács Lajos**, (1069) **Szász János**, (1070) **Tóth Sándor**, (1071) **Török András**, **Kis András**, (1079) **Kacsó Miklós**, (1081) **Ince András**, (1086) **Szakács Ferenc**, (1067) **Nagy I. József**.

Közli: *Bedő Árpád*, Jelkész.

Toroczkó „Aranykönyv“-éből.

Mult évi közleményünk óta kapott kegyes adományokat a következőkben nyugtazzuk:

1. *Bartha Lajos* presbyter és neje *Csép Ilona* húsvéti úrvacsorai kenyeret és bort ajándékoztak 80 kor. értékben.

2. *Czupor Ferencz* és neje *Mihácsa Boricza* pünköstre adtak úrvacsorai kenyeret 100 kor. értékben.

3. *T. Nagy Ilona* az „*olajos korsó*“-ból adott szentmihálykori úrvacsorai kenyeret és bort 100 kor. értékben.

4. Karácsoni úrvacsorához a kenyeret és bort *Demény János* és neje *Kriza Ilona* ajándékozták 120 kor. értékben.

5. Bécsben élő *Székely Ilona* úrvacsorai célra szolgáló 80 kor. *alapítványt* küldött az édesanyja kopszójára szánt koszorú helyett.

6. *Almási Ferencz* presbyter ny. körjegyző és tak. p. igazgató jobb izben jegyzett hadikölcsöneink jegyzési jutalékát ajándékozta *közszükségekre* (397 kor. 50 fill.)

7. *Székely János* néptakaréki igazgató presbyter afia is 52 K. 50 fill. jegyzési jutalékát ajándékozta közszükségünk tedezetéhez.

8. *László Károly* borévi hitrokonunk kepe címen ajándékozott 10 koronát.

9. *Székely János* mint presbyter az 1910-ben öntetett nagy harang költségeihez számolt be 12 kor 60 fill. ajándékot.

10. *Simon Miklós* alsójárai körjegyző harangadomány címen ajándékozott 20 koronát.

11. *Botár János* ny. posta és távirda főfelügyelő úr és neje szül. *Riemann Emilia* Toroczkón elhalt Andor nevű fiok emlékére tettek 500 koronás alapítványt „*Botár Andor jogszigörlő*“ címen.

12. *Dr. Vernes István* kir. ügyész és testvére *Péterffyiné Vernes Anna* édes anyjok nevében tettek 600 koronás alapítványt.

13. *Czupor Ferencz* és neje *Mihácsa Boricza* két alapítványt tettek: az egyiket „*Czupor Andor és Bozsza Sára*“ szülőik, a másikat „*Czupor Ferencz és Czupor Miklós*“ gyermekeik nevére. Külön-külön 500 kor., együttesen 1000 kor. értékben,

Fennebb jelzett kegyes adományok összege 3060 korona.

Eklézsiánk nevében hálás köszönettel:

Németh István

lelkész.

Egyházi és iskolai mozgalmak

József napját, szeretett főpásztorunk neve napját a szokottól eltérő csendben ünnepelte kollegiumunk, mert felső osztályu ifjúságunk nagyobb része eltávozott, az ittlévők érettségire készülnek.

Fekete Gábor v. b. t. t. nagyra-becsült és osztatlanul szeretett főgondnokunkról lehanguló hírt kell közölnünk. Pár hete súlyos betegen fekszik. A család ápolása s az orvosi tudomány reménnyel kecsegtet, hogy a mindig erős férfi le fogja győzni nagy betegségét. Minden unitárius, de hazarésztünkben sok sok ember aggódva imádkozik a kitűnő férfi fölgyógyulásáért.

Új alapítványok. *Máthé Mózes* és neje *Kiss Amália*, a bányabükki birtok bérlői a kolozsvári kollegium konviktusa javára 500 K. alapítványt tettek. A néhai *Répa Mihály* 3000 K. alapítványát a székelkeresztúri főgymn. konviktusának dr. *Ferenczy Géza* ügyvéd végrendeleti végrehajtó kifizette. — *Asztalos Márton* és neje a homorodhévízi egyházközségnek 400 K. alapítványt tettek. — *Hadházy Sándor* pénztárnok és neje elhunyt

kedves fiuk emlékére tett alapítványokat 50 K. összeggel gyarapították. — *Péterffy Zsigmond* ny. vasutigazgató úr a főt. püspök úr nevére tett alapítványát névnapja alkalmából ez idén is mint már számos évben 50 K. val gyarapította. Az E. K. Tanács mindenik kedves adományt elismerő köszönettel fogadta. Örvedetes dolog, hogy az áldozó jétékonyság a háború borzalmi között is működik. Ez is azt mutatja, hogy nem szabad elcsüggedni.

A vasarnap délutáni istentiszteletek mindig nagy közönség előtt szép sikerrel folynak az unitárius koll. dísztermében.

Egy szegény leány sorsát tette magáévá újból a *Dávid Ferencz* Egylet választmánya. Jeles tanuló. Képezdét akar végezni, de nincsen módja hozzá. Folyamodott a Választmányhoz és az meghallgatta. De minthogy az egylet is szegény: a Választmány jelen volt tagjai a saját zsebökből tették össze az egyelőre szükséges összeget. Igazán szép megnyilatko-

zása volt az áldozó buzgóságnak. Tíz koronát vagy kevesebbet adtak: Ferencz Józsefné, dr. Boros Györgyné, Pakey Lajosné, Vár Albertné, dr. Hintz Györgyné, Ürmösi Károlyné, Fangh Erzsébet, Hadházy Sándor, Várady Aurél, Ürmösi Kálmán, Gálfi Lőrincz, Kovács Kálmán, Kelemen Lajos. Aki jó szívvel segít a szegényeken, jól teszi, ha szaporítja a szegény leány olajos korsóját.

A falusi kis leány még be sem töltötte a 13 évet, már konfirmál. Olyan kis nagyleány lesz belőle egyszerre. Anyjának jó segítség lesz a háznál is, a mezőn is, de a ruházat sokba kerül. Azon kezd gondolkozni az anyja, hogy talán immár jó lenne szolgálatba adni, hadd ügyesedjék s szerez is valamit, legalább ruhára valót. A kis leányt magával viszi a szomszéd asszony nagy leánya, ő immár járatos a városban. De akárhányat az anyja szegődttet be s a kis leány ott marad az idegenben. Jó anyák lássátok el a kis leányt jó tanács-csal. Beszéljétek a szívére, de *ne felejtsetek otthon a konfirmációi emlékkönyvét*. Sokszor hasznát veszi, a mikor Istenhez kell térnie.

Létay Balázs emlék-alapítványra újabb adakoztak: Bedő Zsuzsika Mikefalva 5 K., Gombási János h. lelkes gyűjtése 30 K. Köszönettel vettük; az alapítványhoz csatoltuk.

Péterffi Áron m. kir. pénzügyi számtanácsos élete 47-ik évében Budapesten el-

hunyt. A megboldogultban egy régi unitárius nemes papi család sarja, iskolánk egykori kedves tanulója, egy minden tekintetben előkelő úriember s általánosan elismert szaktudással rendelkező pedáns hivatalnok szállt korai sírjába.

Egyházunk egyik legöregebb papja, Péterffi Mihály, szeretett fiát gyászolja a megboldogultban s aképpen szerető testvérei s nagy kiterjedésű rokonsága is. Legyen áldott emléke!

Napközi otthonok felügyelősegi tanfolyamának az ideje még nincsen megállapítva. Az érdeklődőknek azonnal küld értesítést a főjegyző.

Március 15. P. Szentmártoni Bálint csikfalvi tanító terjedelmes verset irt márc. 15-re. Két utolsó versszakát itt közöljük, mint az ifjúsághoz szóló buzdítást.

Hazám ifjúsága
Kik még itthon vagytok,
Mert nem birja gyöngé
Karotok a kardot;
Szeressétek a hont,
Mint az édes otthont;
S majd ha rátok kerül
A sor a jövőre
Menjétek a harcban
Előre, előre!

Hazám ifjúsága
Jöväk szép reménye,
Tekintsetek hittel
Föl a magas égre,
Oda, honnan mindég
Ránk az áldást hinték,
S kezét kézbe téve
Kérjétek az Atyát
Áldja és védje meg
Magyarok hazáját.

Sírnak a harangok miatt a néma tornyok és a templomba hívó szót váró, buzgolkodó hívek. Több helyről s így Torockóról is elvittek mind. A torockói harangozás olyan nevezetes, hogy Jókai is megörökítette *Egy az Isten* regényében. Hogyne sírnának a jó torockóiak, kik egy életet töltöttek el a harangok kellemes zenéje mellett. Mikor a hadügyi kormány intézkedéséről az E. K. Tanács értesült, kijelölt egyet vagy kettőt. Az u. n. requirálás néhol nagyon erőszakos volt. Torockón is követelték mindeniket. *Németh* István lelkész telefon útján tett jelentést a püspöki hivatalnak, kért segítséget. A hivatal a kormánybiztossághoz fordult, de sajnos, sikert nem ért el.

Érettségis katonák. A kolozsvári főgymnáziumban márciusban 7 VIII. oszt. ifjú tett igen jó érettségit: György István, Vajda András jeles, Retteghi István, Ürmössy Géza jó, Balázs Ernő, Borsai Imre, Gálfi Jenő elégséges osztályzattal. Mindenik bevonult az előkészítő tiszti tanfolyamra.

Érettségis tanfolyamunk március 1-én Kolozsvárt megnyílt. Sajnos, a miniszterium későre tett intézkedése miatt nem jöttek haza mind azok a fiaink, kiket vártunk.

A mi katonáink. Kedves olvasóink jól ismerik lapunknak ily című rovatját. Ugy-e tudomásul vették, hogy az *Unitárius Közlöny* csaknem egészen a háborúnak szen-

telte szükre szabott hasábjait. Im már 1100-nál több vitézünkről emlékezett meg. Sokakat elsíratott. A lövészárokban küzdő katonáknak kedves olvasmánya, minden héten kéri, keresik és mi küldjük *százával ingyen*. Azok a kik szeretik a harcoló katonát, nagyon jól teszik, ha gondolnak erre a kis lapra és hozzájárulnak a költségekhez bármily csekély összeggel.

Március 15. Kolozsvárt mindkét intézetünk ifjúsága megünnepelte. A theologusok szónoka volt *Sófalvi* Domokos IV. éves, imát mondott *Biró* István IV. éves. Szavaltak: *Máthé* Lajos IV., *Tarcsafalvi* István III. éves, szép sikerrel nagy közönség előtt.

A **tábori postaszámok** és címek változásának közlését kérjük olvasóinktól.

A hősök emléke. Aranyos-Rákoson Gombási János s. lelkész fia vezetése alatt az aranyosrákosi hősök emlékére márc. 4-én estélyt rendeztek. Oly jól sikerült, hogy 450 kor. gyűlt be. Hasonló módon akkora összeget szándékoznak gyűjteni, hogy a háború után „a harctéren elesett *aranyosrákosi hősök* dicsőségét egy hatalmas siremlék hirdesse.“ 30 koronát a-Létay Balázs emlékalapítványra küldöttek.

Volhyniában az oroszokon kívül egy új ellenség is jelentkezett: a hideg. De — segíts magadon és az Isten is megsegít. A honvédeink

összeszedték az oroszok által ide lőtt nehéz gránáthüvelyeket, — lám, milyen jó, hogy az orosz ilyenel lövöldöz, — megtöltötték agyaggal, most ez a termoforjuk. Esténként a szakács hátul az erdőben tűzbe rakja az agyagbélü vashüvelyeket s amikor jól átmelegszenek, szalmába csomagolva, kiviszik az állásokba. Két ilyen termofor egész éjjel melegen tartja a sátrat, vagy a földbevált odut. Csak az a baj, hogy a találmányt, miután nincs szabadalmazva, alighanem gyorsan utánozni fogják. „Magyar Paizsnak“ írta honvédhadnagy.

Mit szól a békéhez az egyszerű parasztlégény? Daczó Ferenc székelly ifju többek között ezeket írja a harctérről: „... nagyon sajnálom családomat s édes hazánkat. Igazán nagyon megtört a háboru, de minthogy elveszítük a szép Erdélyt, inkább addig tartson a háboru, amig egyetlen egy magyar ember sem marad. Az én felfogásom ez: Őseink vérrrel szerezték meg nekünk, mi pedig vérrel kell, hogy megtartsuk e szent földet.“ — És ezt egy oly ifjú ember írta, ki nem is az akadémiákon tanulta nemzeti érzésének választékos szavakba való öntését. Ez az ifjú ember néhány évvel ezelőtt szolgálta volt a váczki kir. orsz. siketnéma-intézetben. Daczó Ferkó aranyosrákosi ifjú. Sok ilyen érzésü embert e hazának! (Magy. Paizs.)

Minden katonánk számára szívesen küldünk *díjtalanul* néhány számat az Unitárius Közlönyből, ha ezért egy levelezőn az U. K. Szerkesztőségéhez fordulnak. Egyházunk 300 példányt rendelt meg erre a célra. Néhány szám a mult évből is rendelkezésre áll. Aki előbb kéri, annak küldjük.

A papi pályára is szeretnénk besorozni néhány ifjút, mert bizony itthon is, szükség van jó tisztekre. Reméljük, hogy érettségiző ifjainkból jelentkezni fognak.

Arkosi Tamás fogarasi, jelenleg tábori lelkészt a keleti frontról Kolozsvárra a kórházakhoz helyezték át, hol buzgó szorgalommal teljesíti szép föladatait.

Halálozás. Nagyernyei *Kelemen Miklós* kir. törvényszéki irodatiszt 64 éves korában meghalt Marosvásárhelyt. Az elhunyat özvegyén kívül fiai: *Lajos* kolozsvári főgimn. tanár, *Jenő* segesvári m. á. vasuti pénztáros és *Miklós* szegedi M. Á. V. üzletvezetőségi tisztviselő, továbbá 3 leánya, 10 unokája és nagyszámu rokonság gyászolja.

Új örökös alapítóink. Ha az Urnak szele megindul fölélenkülnek a lankadt lelkek és tevékenységre kedvet kapnak. A mi kis mezőnkön látjuk mennyire így van. Először a bánatos édes szülő kívánja fölhantolni hős fia emlékét. Májai Májay Béla tábornok hadbíró egyetlen fia a hősi halált halt *Ervin* emlékére beküldötte a 100 kor. örökös alapítói díjat (105) Azután

a hálás érzésű jó fiu dr. Tóth György táblabíró szülői iránti kötelességét rója le ilyen szavak kíséretében, melyekkel alelnökünk Ferencz Józsefné öméltóságához beküldötte 100 kor. alapítói díját (106):

Méltóságos Asszonyom! Kedves emlékü kántor-tanítóm: Albert Lőrinc a bölöni iskolából ezzel bocsátott el a kolozsvári főiskolába: „Tiszteld apádat és anyádat, ez az Isten parancsolatja!”

Az én drága szüleimtől akkor ezzel a gondolattal vettem búcsút s azóta is mindig ezzel a gondolattal éltem.

Most, hogy szerény munkásságom megértőinek és önzetlen támogatóimnak pártfogásával az ítélő táblai bíróságot elnyerhettem, gyermeki szeretettel keblemre ölelem az én minden áldozatra kész öreg szüleimet s az ő emlékükre a D. F. E. örökös alapító tagsági díját mély tisztelettel mellékelem.

Kérem „Tóth György és neje Bölön” alapítók nevével a szépen gyarapodó névsort kiegészíteni.

Szerkesztői üzenetek. Beküldjünk ki. Ebben a háborus világban jól esik hallani a béke szavát bármily formájában is. Ferenczi Mózes várfalvi kántor ur beküldötte hozzánk az alábbi verset s levelében

fölvív a kibékülésre. Ezalatt mi azt értjük, hogy a versét adjuk ki, mert különben tovább is tartani fog a haragja, sőt még nagyobb lesz, ha a verse is a többi után a kosárba kerül. Legyen neki az ő kedve szerint, de ám aztán álljon az Unitárius Közlöny apostolai közé és gyűjtsön fizető olvasókat. Annak hasznát veszik mások is. A verse ím itt következik:

Két husvét Kolozsvárt.

1443 és 1917.

„Nyissátok ki ezt az ajtót! —
Hallottam egy „pikk“-et s „pakk“-ot...
Az a „pikk-pakk“ két golyó volt...
Osztrák- s Magyarországnak szólt...
Nem nyughatom a síromban —
Baj van Magyarországonban!
A nagy király az, ki így szólt,
Mire meg is nyílt a sirbolt;
S legott kijött kriptájából...
Új neve: *Negyedik Károly!*...
Ő az, Ő — az „igazságos!“
Ünnepelhetsz kedves város!...
Mátyás Királyod nem halott —
Új alakban feltámadott!

Várfalva.

Ferenczi Mózes

L. M. Nyszl. — *A biblia.* A gondolat igen jó, de a verselés nagyon kezdetleges, nehézkes. Talán először prózában kellene csinosan, tömören megírni.

Az egyesület pénztárába február 24-től március 24-ig előfizetői és rendes tagsági díjat fizettek: Porzsolt Erzsike Nagyajta 917-re, Gál Lajos Celna 914—915-re, Bedő Imre Kökös 915—917-re, Adorjáni Ferenc és Adorjáni Gyula 62. gy. e. 917-re, Bohacek Józsefné Zsidve 915—917-re, Bedő Zsuzsika Mikefalva 917—919-re, Székely Gergely Csákiigorbó, Kovács József Kolozsvár, Hegedüs Gyuláné Diód, Végh József Székelykocsárd 917-re, Tana Sámuel Segesvár, Fekete Pál Kolozsvár 916—917-re, Hadnagy Dénes Csoktalva 915—917-re, Horváth Miklósné Marosvásárhely, Költő Andrásné Cinkota-Ekmanntelep, id. Kiss Istvánné Sepsikőröspatak, Incze Dániel Tarcsafalva, Mezei Dezső Mezőszenyél 917-re, Vernes József a Jánosé Torockó 916—917-re, Kisgyörgy Sámuel Nagysármás 908—916-ra, Kiss Jenő Vasasszentgodhárd 917-re, Biró András Kide 913—916-ra, Fekete Dénes Maroskeresztúr 917-re, Létai József Torockó 910—917-re, Unitárius Egyházközség Medesér 916-ra, dr. Jeney Elekné Nagyenyed 917—918-ra, Reichert Károly Kobor 909—917-re, Vernes József huszár Torockó, Ifj. Cupor József Torockó 917-re, Marosi Ferenc Zombor 917—918-ra, Nagy Gergely Sepsiszentgyörgy, Uhrschütz Rezső Kolozsvár, Kisgyörgy Elek Zsidóvár, Lengyel Ferenc Piski, Varga Béla Szászváros, Nyiredi Lajos Táboriposta 366 917-re, Gálffy Kálmán Székelyudvarhely 916—919-re, Nagy Pálné Mezőbergenye 916—917-re.

Az U. K. céljaira ajándékoztak: Bohacek Józsefné Zsidve 2 K., Biró András Kide 1 K., Nagy Pálné Mezőbergenye 4 K. Fogadják az egyesület köszönetét.

Alapítói díjban fizettek: Májay Béla Wien, fia Májay Ervin emlékére 100 K., Kolozsvári Unitárius Egyházközség 50 K., Tóth György és neje Bölön 100 K., Székely Tihámér Magyarsáros a Létay Balázs alapra 5 K., Gombássy János gyűjtése Aranyosrákoson a Létay Balázs alapra 30 K., K. Nagy Miklós és neje Kolozsvár 20 K.

Kolozsvár, 1917. márc. 25-én.

Gálfi Lőrinc
pénztárnok.

H U S V É T R A !

Fülöp József: **Templomi beszédek.**

Elő- és utómádsággal a világháború Nagy-
péntek- és Husvét ünnepeire . . . . . K 150

Koren Pál: **Jézus szenvedése.** . . . . . K 50

Szabó S. Zsigmond:

Virágvasárnaptól Husvétig.

Nagyheti elmélkedések és imák . . . . . K 150

Takaró Géza:

Virágvasárnaptól Husvétig. K 100

Tildy Zoltán: **Jézus föltámadása.** K 250

Birtha József: **Nagypéntek és husvét.** K 100

Kaphatók: KÓKAI LAJOS könyvkereskedésében

BUDAPEST, IV., Kamer Mayer Károly-utca 3.

KOLOZSVÁRI HIRLAP R.T.

KÖNYVNYOMDA

TELEFON

856

KOLOZSVÁRT,

FERENCZ JÓZSEF-UT 85.